

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.411.002.14.2019

Pan
Andrzej SKOLIMOWSKI
Wójt Gminy Przesmyki
Urząd Gminy w Przesmykach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/19/002 – Realizacja i wykorzystanie przez gminy województwa mazowieckiego dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka
kontrolowana

Urząd Gminy w Przesmykach¹
03 – 109 Przesmyki, ul. 11 Listopada 13

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Andrzej Lucjan Skolimowski, Wójt Gminy Przesmyki od 20 czerwca 1990 r.

Zakres przedmiotowy
kontroli

1. Prawdliwość i terminowość egzekwowania przez wójtów od przedsiębiorców opłat z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż (detaliczną) napojów alkoholowych.
2. Prawdliwość wydatkowania przez wójtów środków uzyskanych z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż (detaliczną) napojów alkoholowych.

Okres objęty kontrolą

Lata 2017-2018

Podstawa prawna
podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler

Agnieszka Mazur-Śledzińska, specjalista kontroli państwowej,
upoważnienie do kontroli nr LWA/102/2019 z 12 czerwca 2019 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej także: Urząd.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację i wykorzystanie przez Urząd Gminy Przesmyki dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2017-2018.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W kontrolowanym okresie w Gminie Przesmyki prawidłowo naliczono i egzekwowano opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dochody uzyskane z opłat wykorzystano zgodnie z założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 i na rok 2018⁴ na zadania określone w art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁵.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość i terminowość egzekwowania od przedsiębiorców opłat z tytułu zezwoleń na sprzedaż (hurtową i detaliczną) napojów alkoholowych

1.1. Organizacja wykonywania zadań związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz egzekwowaniem od przedsiębiorców opłat z tytułu zezwoleń

Opis stanu faktycznego

Zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii⁷, zgodnie z obowiązującymi w badanym okresie regulaminami organizacyjnymi Urzędu Gminy w Przesmykach⁸, zostały przypisane samodzielnemu stanowisku pracy ds. obsługi Rady Gminy i jednostek pomocniczych. W latach 2017-2018 zadania te realizowała jedna pracownica Urzędu, zatrudniona na stanowisku inspektora⁹, do której obowiązków należało m.in.: wydawanie i cofanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustalanie należnych opłat w powyższym zakresie, kontrola wykorzystania zezwoleń, przygotowanie projektów rocznych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i koordynowanie ich realizacji. Zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości realizowała też dziewięcioosobowa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przesmykach¹⁰.

(akta kontroli str. 7, 10, 12-13, 22, 24-25, 35-38, 43)

Sprzedaż alkoholu na terenie Gminy została uregulowana w podjętych przez Radę Gminy Przesmyki uchwałach, w których ustalono zasady usytuowania miejsc

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej także: Gminne Programy.

⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, ze zm. Dalej także: ustawa o wychowaniu w trzeźwości.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 852.

⁸ Regulaminy organizacyjne – Zarządzenia Wójta Gminy Przesmyki: z dnia 29 grudnia 2006 r. Nr 34/2006 oraz z dnia 29 października 2018 r. Nr W.120.16.2018).

⁹ Wg zakresu czynności, uprawnień i odpowiedzialności z dnia 16 listopada 2018 r., wcześniej podinspektora – zgodnie z zakresem czynności, uprawnień i odpowiedzialności z dnia 27 kwietnia 2011 r.

¹⁰ Dalej także GKRPA.

sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (w tym liczbę punktów sprzedaży)¹¹ oraz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych¹².

(akta kontroli str. 39-42)

W Urzędzie prowadzono „Rejestr wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu”¹³, który zawierał aktualne dane dotyczące przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Przesmyki, zgodne z dokumentacją źródłową¹⁴ zgromadzoną w teczkach przedsiębiorców. Ponadto ewidencję wydanych zezwoleń i pobranych opłat za korzystanie z zezwoleń prowadzono elektronicznie w formie zestawienia programu Excel.

(akta kontroli str. 130-131, 145-146)

Na podstawie prowadzonej w Urzędzie ewidencji ustalono, że sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy prowadziło w 2017 r. sześciu przedsiębiorców w sześciu punktach sprzedaży (we wszystkich punktach sprzedaż prowadzona była przed 2017 r.) oraz w 2018 r. siedmiu przedsiębiorców w siedmiu punktach sprzedaży (jeden punkt rozpoczął działalność). Ponadto zezwolenia jednorazowe na sprzedaż napojów alkoholowych uzyskało dwóch przedsiębiorców w 2017 r. i jeden w 2018 r.

(akta kontroli str. 131)

Realizacja zadań związanych z egzekwowaniem i wykorzystaniem dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była objęta kontrolą kompleksową gospodarki finansowej Gminy za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r., przeprowadzoną przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Warszawie¹⁵. Kontrola obejmowała m.in. naliczanie opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz realizację wydatków w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Wójta Gminy¹⁶, stwierdzono m.in., że:

- nie prowadzono do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ewidencji analitycznej należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wg dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej;
- błędnie klasyfikowano wydatki poniesione z tytułu wynagrodzeń bezosobowych (wynagrodzenia członków GKRPA w wysokości 450 zł zakwalifikowano do §3020, zamiast do §4170) oraz z tytułu zakupu środków żywności (zakupione słodycze na paczki świąteczne dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w wysokości 2 000 zł zakwalifikowano do §4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” zamiast do §4220 – „Zakup środków żywności”);
- dochodów pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 5 496,01 zł nie wykorzystano na realizację Gminnych Programów, tylko przeznaczono na inne cele.

Wobec ww. nieprawidłowości RIO wniosowała o:

- prowadzenie ewidencji księgowej dochodów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z opisem konta 221;

¹¹ Uchwała Nr VIII/38/2011 Rady Gminy Przesmyki z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania na terenie gminy Przesmyki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

¹² Uchwała Nr XXXIX/255/2018 Rady Gminy Przesmyki z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Przesmyki.

¹³ W formie papierowej od 9 marca 2001 r.

¹⁴ M.in. wnioski z załącznikami, postanowienia GKRPA w/s zaopiniowania lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Gminy, zezwolenia, oświadczenia o wartości sprzedaży, przelewy bankowe, korespondencja.

¹⁵ Dalej także: RIO.

¹⁶ Pismo z dnia 19 lipca 2018 r. (znak: WK.510.52.2018).

- klasyfikowanie poniesionych wydatków zgodnie z postanowieniami załącznika Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁷;
- wydatkowanie dochodów pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

(akta kontroli str. 113-119, 124-125)

Ww. zalecenia zostały zrealizowane poprzez:

- założenie ewidencji analitycznej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” dla opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zobowiązanie służb referatu finansowego Urzędu do jej prowadzenia zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- zobowiązanie służb referatu finansowego Urzędu do wnikliwej analizy dokonywanych wydatków i przypisywania ich do właściwej klasyfikacji budżetowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami;
- podjęcie uchwały Rady Gminy z dnia 15 maja 2018 r. w/s zmian w budżecie gminy na 2018 r.¹⁸ w zakresie zwiększenia planu dochodów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zwiększenia planu wydatków Gminnych Programów w 2018 r. o niewydatkowane środki z 2017 r.

(akta kontroli str. 128- 129, 204-208)

W okresie objętym kontrolą, do Urzędu nie wpłynęły skargi i wnioski w badanym zakresie.

(akta kontroli str. 96)

1.2. Prawidłowość i terminowość dokonywanych przez przedsiębiorców opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych

W badanym okresie wszyscy działający na terenie Gminy przedsiębiorcy¹⁹ posiadający zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wnosili opłaty z tytułu ich sprzedaży w wysokości i terminach określonych w art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Nie odnotowano przypadków braku opłat, wnoszenia opłat w zaniżonej wysokości lub wnoszenia ich po terminie.

(akta kontroli str. 145-152)

Opłaty z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych były do końca 2018 r. księgowane na rachunku bankowym prowadzonym wspólnie dla organu Gminy oraz dla jednostki budżetowej Urzędu. Od stycznia 2019 r. wyodrębniony został dodatkowo rachunek bieżący dla jednostki Urzędu.

W latach 2017-2018 Gmina z tytułu opłat ze sprzedaży napojów alkoholowych osiągnęła dochody w kwocie odpowiednio: 16 483,85 zł i 18 524,48 zł.

Dochody były ujmowane w uchwałach budżetowych Gminy i były prawidłowo klasyfikowane w Dziale 756 „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”, Rozdziale 75618 „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw” w § 0480 „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu”.

¹⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

¹⁸ Uchwała Nr XXV/240/2018 Rady Gminy Przesmyki w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 r.

¹⁹ 6 w 2017 i 7 w 2018 r.

Oplaty księgowano komputerowo w programie finansowo-księgowym przez pracownika księgowości budżetowej, który dodatkowo w programie Excel prowadził kartoteki analityczne dla każdego przedsiębiorcy, w których ewidencjonuje wg daty przypis należności, wpłatę oraz saldo końcowe (zaległości lub nadpłaty).

(akta kontroli str. 96, 161, 171, 183, 191, 199, 205, 210, 216, 276)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Gminę zadań związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, naliczaniem i egzekwowaniem od przedsiębiorców należnych opłat.

OBSZAR

2. Wydatkowanie środków z opłat uzyskanych z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Opis stanu
faktycznego

Rada Gminy Przesmyki, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii uchwaliła Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych²⁰ oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii²¹ dla Gminy Przesmyki na rok 2017 i na rok 2018. Wykonanie uchwał Rada Gminy powierzyła Wójtowi oraz GKRPA.

Programy zawierały m.in. wykazy zadań do realizacji na dany rok, związane z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii, adresowane do całej społeczności lokalnej.

(akta kontroli str. 53-58, 63-65, 68-73, 80-82)

Dochody uzyskane przez Gminę z opłat za udzielone zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2017- 2018 zostały wykorzystane zgodnie z art. 18² pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, tj. na realizację zadań określonych w Gminnych Programach na rok 2017 i na rok 2018.

W 2017 r. Gmina wykorzystła 10 987,84 zł z 16 483,85 zł (66,7% uzyskanych dochodów), w tym: 10 383,10 zł na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych (rozd. 85154) i 604,74 zł na przeciwdziałanie narkomanii (rozd. 85153). Pozostałe dochody w kwocie 5 496,01 zł zasiliły pulę środków finansowych przeznaczonych na realizację Gminnych Programów w 2018 r.²² Środki wydatkowano głównie na kolonie z programem profilaktycznym, paczki dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, nagrody w konkursach profilaktycznych i wynagrodzenia członków GKRPA.

Przyczyną niepełnego wykonania zaplanowanych wydatków było, jak wyjaśnił Wójt, powstanie oszczędności podczas skorzystania z promocji przy zakupie paczek świątecznych, mniejszej ilości posiedzeń Gminnej Komisji, niezatrudnienia psychologa, czy braku wniosków osób uzależnionych i współuzależnionych o uczestnictwo w terapii, mimo iż takie działania zaplanowano w Programie.

(akta kontroli str. 61-62, 66-67, 185, 188-189, 251-252, 298-300)

W 2018 r. Gmina wykorzystła 9 171,04 zł z 18 524,48 zł (49,5% uzyskanych dochodów), w tym: 9 171,04 zł na przeciwdziałanie problemom alkoholowym (rozd. 85154). Nie wydatkowano środków na przeciwdziałanie narkomanii (rozd. 85153). Pozostałe dochody w kwocie 9 353,44 zł zasiliły pulę środków finansowych

²⁰ Uchwała Nr XX/154/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. (na rok 2017) oraz uchwała Nr XXXI/208/2017 z dnia 15 grudnia 2017 r. (na rok 2018)

²¹ Uchwała Nr XX/155/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. (na rok 2017) oraz uchwała Nr XXXI/209/2017 z dnia 15 grudnia 2017 r. (na rok 2018)

²² Uchwała Nr XXXV/240/2018 Rady Gminy Przesmyki z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2018 rok

przeznaczonych na realizację Gminnych Programów w 2019 r.²³ Środki wydatkowane głównie na pokazy filmu profilaktycznego, paczki dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, nagrody w konkursach profilaktycznych i sporządzanie opinii przez biegłych sądowych.

Przyczyną niepełnego wykonania zaplanowanych wydatków był, jak wyjaśnił Wójt, brak chętnych na udział w letnich koloniach z programem profilaktycznym, bezskuteczne próby zatrudnienia psychologa do pracy z dziećmi oraz rodzinami dotkniętymi problemami alkoholowymi, a także brak chętnych na uczestniczenie w terapii dla osób uzależnionych lub współuzależnionych.

(akta kontroli str. 78-79, 83, 219, 223-224, 274-275, 286, 300-304)

W kwestii braku realizacji w 2018 r. działań przyjętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, podinspektor ds. obsługi Rady Gminy i jednostek pomocniczych wyjaśniła, że na terenie Gminy Przesmyki nie zdiagnozowano przypadków narkomanii. Jednocześnie w ramach działań profilaktycznych rozprowadzane były materiały (broszury) informujące o szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych, które nie wymagały ponoszenia wydatków w ramach ww. Programu. Materiały informacyjne otrzymano bezpłatnie i zostały one rozprowadzone w szkołach, świetlicach, GOPS, instytucjach kultury (biblioteki, Gminny Ośrodek Kultury), itp.

(akta kontroli str. 83, 156)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Gminy w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

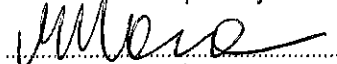
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

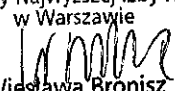
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia 16 lipca 2019 r.

Kontroler
Małgorzata Doroz
Doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
DORADCA EKONOMICZNY
p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie

Wiesława Bronisz

²³ Uchwała Nr VI/36/2019 Rady Gminy Przesmyki w sprawie zmian w budżecie gminy na 2019 r. W planie wydatków na 2019 r. ujęte zostały również środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w 2016 r.

